

The image shows a long, dimly lit gallery with a polished floor that reflects the overhead lights. On the right side, a series of black metal bars runs vertically, creating a grid-like pattern. Behind the bars, a series of informational panels are displayed. These panels feature various images, including architectural drawings, photographs of prison interiors, and text. The text on the panels is in English and Hungarian. The overall atmosphere is somber and historical. The entire image is framed by a thick green border.

EMBER A RÁC MÖGÖTT BÖRTÖNKIÁLLÍTÁS

A veszprémi Várbörtön kapuján belépve feltárulnak a rabok mindennapjai, a betyárok történetei, a hóhérok titkai és a falak közé zárt történelem. Egy interaktív kiállítás – utazás a bűn, a büntetés és az igazságszolgáltatás világában. Aki egyszer végigjárja a zárkákat, garantáltan másként gondolkodik igazságról, fegyelemről és emberi sorsokról.

Interaktív foglalkozások

A Veszprémi Várbörtön pedagógiai programjai izgalmas és interaktív módon hozzák közelebb a diákokhoz a bűn és büntetés történetét. A rendhagyó történelemórák, drámajátékos foglalkozások, tematikus tárlatvezetések és városi séták során a tanulók nemcsak szemlélői, hanem aktív résztvevői a felfedezésnek.

Ezek a programok segítik a kritikai gondolkodás, az empátia és a társadalmi érzékenység fejlesztését, miközben maradandó élményt nyújtanak a történelem, irodalom és helytörténet iránt érdeklődő fiatalok számára.

Miért ajánljuk iskolás csoportoknak a veszprémi Várbörtön programjait?

Interaktív, élményalapú tanulás: könnyebben megfogja a diákok figyelmét, mint a tankönyv.

Rendhagyó történelemóra különleges helyszínen: erősíti az iskolai tananyaghoz való kötődést.

Kritikai gondolkodás fejlesztése: segíti a diákokat az önálló véleményformálásban.

Empátia és társadalmi érzékenység erősítése: hozzájárul a nevelési célokhoz.

Kézzelfogható kapcsolat a történelemmel: élménnyé teszi az oktatást.

Irodalom, művészet és filozófia integrálása: több tantárgy anyagához kapcsolható egyszerre.

Drámajátékos feldolgozás: élménypedagógiai módszer, amely bevonja a visszahúzódóbb diákokat is.

Városi séták történelmi helyszíneken: kimozdítja a gyerekeket a tanteremből, mégis oktat.

Izgalmas bűnesetek feldolgozása: motiválja a diákokat a kutatásra és utánajárásra.

Tartalmas, mégis szórakoztató kirándulás: egyszerre tanít, közösséget épít és maradandó élményt nyújt.

A VESZPRÉMI VÁRBÖRTÖN RÖVID TÖRTÉNETE

A középkorban Veszprémben nem volt még börtön, a rabokat a várhegy üregében őrizték. 1754-1763 között épült fel Veszprém vármegye új székháza (Vár utca 19.), benne helyet kapott a törvényszék és a tömlőc is.

Az emeletes új épület azonban túl szűknek bizonyult, a megyei főorvos pedig már 1777-ben figyelmeztetett az ott valódi tartóhatatlan állapotokra. A rabok közül három és alatt 27 férfi és 5 nő halt meg, közülük 21 még életét várta. 1793-ban a börtönt kibővítették, de a zsúfoltságot csak átmenetileg oldotta meg.

Az 1810-es földrengés komoly károkat okozott a vár épületeiben, azok átépítése elkerülhetetlenné vált. A vármegyháza – és vele a fogház – megépítése a megye költségzése 1846-ban hozott határozatot. Az építkezés egy év múlva kezdődött meg, és 1853-ban átadták az összes építtetéssel, amelyek két szintje a várovar felett, három az odvar alatt helyezkedett el.

1856-1857-ben az építtetéssel a Törvényszék vette kezdetét, hamarosan azonban már ez is szűknek bizonyult. A börtönnek indító utcai bejárata sokszor volt, jönnivel és gyöngyös is a körös nagy kapu át lehetett megközelíteni. Az épületen megépítése óta – köztudottan – a börtön – nem történt szerkezeti változtatás, 2003-ig az ország egyetlen működő várbörtöne volt.

TUDTAD-E?

1793:

Károlyi XVI. Lajos francia királyt, és megkezdte a

1903:

A Bajor győzelem után a

2003:

Mit kínál a veszprémi Várbörtön az iskoláknak?

Hogyan épül fel a Várbörtön Látogatóközpont edukatív élménycsomagjai?

A veszprémi Várbörtön Látogatóközpont programjai nem pusztán tárlatvezetések vagy múzeumi látogatások – hanem tudatosan felépített tanulási élmények, amelyek három szakaszra épülnek, az ajánlott korosztályok (12 éves kortól) számára testre szabva.

A cél, hogy a történelem, a bűn és büntetés, valamint az emberi sorsok témája érdeklődővé tegye a diákokat, miközben támogatja az iskolai tananyagot és a pedagógiai célokat.

1. Ráhangolódás – tanári segédletekkel

A pedagógusok részletes segédanyagot kapnak, amely segít a diákokat ráhangolni a látogatásra, és beépíteni a foglalkozást a tantermi munkába.

Ez lehet előkészítő beszélgetés a bűn és büntetés történelmi változásairól, interaktív feladatlap, vagy akár rövid, gondolatébresztő játék az ítélkezésről és a bűnösség fogalmáról.

2. Élmény – interaktív felfedezés a Várbörtönben

A diákok aktív résztvevői lesznek a programnak:

- Rendhagyó történelemórák során nyomozóként fedezik fel a kiállítás anyagát.
- Drámajátékos foglalkozásokon élhetik át a döntéshelyzetek érzelmi és erkölcsi dilemmáit.
- Tematikus tárlatvezetések és városi séták során testközelből ismerkednek meg a bűn, büntetés és igazságszolgáltatás történetével.

3. Feldolgozás – visszacsatolás és reflexió

A látogatás után a diákok reflektív és kreatív feladatok segítségével dolgozhatják fel az élményt.

Ehhez pedagógiai segédanyagokat biztosítunk, amelyek:

- Segítik a tanultak beépítését az órákba.
- Lehetőséget adnak irodalmi, művészeti, történelmi vagy etikai feldolgozásra.
- Támogatják a közösségi beszélgetéseket és a kritikai gondolkodást.

Tantárgyi kapcsolódás:

történelem, magyar nyelv és irodalom, etika, dráma és színház, vizuális kultúra, állampolgári ismeretek, hittan

Programtípusok

1. Rendhagyó történelemóra

Az Ember a rács mögött kiállításban a diákok aktív felfedezőkké válnak: nyomozói szerepben deríthetik ki, mi számított bűnnek különböző korokban, hogyan büntették ezeket, és mit jelentett a „megbűnhődés” egy-egy korszakban. A foglalkozás élményszerűen kapcsolja össze a tantermi tanulást a történelmi valósággal.

2. Drámajátékos foglalkozás

„Ki a bűnös?” – A kb. 50 perces program célja nem a kész válaszok megadása, hanem a kérdések újfogalmazása. A résztvevők saját szemszögből vizsgálhatják meg a bűn és bűnhődés fogalmát, miközben fejlődik empátikus készségük, kritikai gondolkodásuk, és elmélyül a társadalmi kérdések iránti érzékenységük.

3. Tematikus tárlatvezetések

A kiállítás vezetett bejárásai a bűn, büntetés és börtön témakörét történelmi, irodalmi, művészeti és etikai szempontból mutatják be. A diákok betekintést nyernek a börtönművészet világába, híres bűnügyek történetébe, és felfedezik, hogyan formálja a művészet a szabadságról alkotott képet.

4. Tematikus séták

A város utcáit járva elevenedik meg a bűn és büntetés veszprémi története: a hóhér lakhelye a Sintér-dombon, a porkolábok háza a Fejesvölgyben, híres bírók utcája és a börtön „beszélője” mind része ennek a rendhagyó városismereti túrának.

5. Rendhagyó hittanórák – Mindszenty 80

A „Rendhagyó hittanórák – Mindszenty 80” program a Várbörtön kápolnájában Mindszenty József 80 évvel ezelőtti fogságát és a börtönben felszentelt kispapok közösségét idézi fel. Tárlatvezetés, film és beszélgetés keretében a szabadság és hit megőrzéséről, a börtönmisszióról, levelezésről, visszailleszkedésről és Isten jelenlétéről esik szó, Bódi Mária Magdolna vértanúságának példájával kiegészítve.

Ajánlott korosztály

Felső tagozatos általános iskolások, középiskolások, egyetemisták

Időtartam

Programtípustól függően: 50–90 perc

Csoportlétszám

Minimum 15, maximum 30 fő / foglalkozás

Programok ára

Diák: 2.000,- Ft / fő

Helyszín

Veszprémi Várbörtön Látogatóközpont, valamint a város egyes külső helyszínei

Kapcsolat és foglalás

Email: info@varbortonveszprem.hu

Weboldal: varbortonveszprem.hu

Telefonszám: +36 30 256 4729

Cím: 8200 Veszprém, Jókai u. 8. Ruttner-ház